

DANIEL ŠPINAR

umělecký ředitel Čínohry Národního divadla

JANA DVOŘÁKOVÁ

ředitelka Čínohry Národního divadla

Stefan Zweig

NETRPĚLIVOST SRDCE

Cesta do pekla je vydlážděna dobrými úmysly.

„Všechno začalo neobratností, naprosto nezaviněnou nehorázností...“ Pocit, který asi všichni známe. Způsobíme trapas, a když se ho snažíme zažehlit, boříme se do něj stále víc a víc. Pokud navíc ve snaze zachránit situaci začneme lhát, je na průšvih zaděláno. Anton Hofmiller, jezdecký poručík v malém posádkovém městě, v předvečer první světové války rád využije pozvání do domu místní honorace – co taky dělat v tom nudném hnízdě, kde jedinou zábavou je kavárna nebo hospoda? Jenže se dopustí faux pas, neboť vyzve k tanci ochrnutou dceru pána domu. Ve snaze situaci napravit se stále víc zaplétá do pastí svých soucitných gest, až v dívce vzbudí lásku... Mistrovský román rakouského prozaika a esejisty Stefana Zweiga (1881–1942), založený na pronikavém popisu psychologie lidského jednání v konkrétních životních situacích, převede na jeviště Stavovského divadla v české premiéře Daniel Špinar.

Stefan Zweig NETRPĚLIVOST SRDCE

Překlad: **Božena Koseková**
Dramatizace a režie: **Daniel Špinar**
Dramaturgie: **Jan Tošovský**
Scéna: **Andrej Ďurík**
Kostýmy: **Linda Boráros**
Hudba: **Jiří Hájek**
Světelný design: **Přemysl Janda**
Projekce: **Jan Adamus**

ANTON HOFMILLER **Radúz Mácha**
EDITA **Pavλίna Štorková**
KEKESFALVA **Vladimír Javorský**
ILONA **Jana Stryková**
CONDOR **Vladislav Beneš**
KLÁRA **Tatjana Medvecká**
JÓŽI **Filip Rajmont**
FERENZ **Jiří Suchý z Tábora**
PLUKOVNÍK BUBENČIČ **Jiří Štěpnička**
OŠETŘOVATELKA **Jindřiška Dudziaková**
VOJÁCI, HOSTÉ: **Josef Darebný, Jakub Dittrich, Pavel Dytrt, Jakub Hána, Michal Holánek, Jevgenij Lisovik, Patrick Markes, Daniel Rybicki, Štěpán Tuček, Jiří Valeš**

Premiéry 8. a 9. listopadu 2018 ve Stavovském divadle

Skutečný horor lidského srdce

Mistrovský román rakouského prozaika a esejisty Stefana Zweiga je pronikavou sondou do lidského rozhodování, do okamžiků v životě, kdy nepatrné smítko pochybnosti, rozpaků, nedůvěry může převážit naše rozhodnutí na tu či onu stranu a dát našemu životu netušený směr. Hutné drama kolem chromé dívky Edity by bylo možno nazvat tragédií soucitu – ve své soucitné snaze vyhovět jejím přáním se nejen poručík Hofmiller (Radúz Mácha), ale i její otec Kekesfalva (Vladimír Javorský) a sestřenice Ilona (Jana Stryková) dopouštějí hříchu – zcela v souladu s mottem, které Stefan Zweig vetkl do záhlaví svého jediného románu:

„Je dvojí soucit. Jeden, ten zbabělý a sentimentální, který je vlastně jen netrpělivostí srdce, aby se co nejrychleji zbavilo trapného dojetí cizím neštěstím, soucit, který vůbec není soucítěním, nýbrž jen instinktivním odvrácením cizího utrpení od vlastní duše. A ten druhý, který jediný má smysl – ten nesentimentální, avšak tvořivý soucit, který ví, co chce, a je odhodlán trpělivě a s účastenstvím vydržet až do konce svých sil a ještě za něj.“

Inscenace nese podtitul „rakousko-uherský horor“ – nejen proto, že se Zweigovi v prostředí jedné zbohatlické rodiny z doby pozdního mocnářství daří vytvořit dusivou, téměř přízračnou atmosféru, kterou známe z děl E. A. Poea či Daphne du Maurier. Jeho román je skutečný horor lidského srdce,

jeho vzletů a propadů, ať už k nim vede touha, láska, soucit či prostá snaha vyhnout se nepříjemnostem. „Cesta do pekel je dlážděna dobrými úmysly,“ říká jedno české přísloví – a *Netrpělivost srdce* je jeho až příliš přiléhavou ilustrací. Pocity viny a povinnosti, kterými se člověk umí nechat vláčet cestou necestou někdy až na sám kraj světa, zná v té či oné podobě každý. V osudu poručíka Hofmillera tak můžeme jako v Petriho misce pozorovat sami sebe.

Jan Tošovský, dramaturg

Režisér Daniel Špinar o inscenaci NETRPĚLIVOST SRDCE

Jsou dva romány, které mě v dospívání zásadně ovlivnily. Při jejich četbě jsem měl doslova horečku a naučily mě víc než všechny školy, které jsem kdy studoval. Prvním je Dostojevského vrcholné dílo *Bratři Karamazovi*, komplikovaný román o víře, dědičnosti, odpuštění, rodině a jedné otcovraždě. Tím druhým je právě *Netrpělivost srdce* Stefana Zweiga. V něm vidíme tak absurdně groteskní obraz člověka, který se plíživě, krůček po krůčku, propadá do vztahového pekla a zásadním způsobem ztrácí sebe sama.

Vzpomínám si, jak silná pro mě četba tohoto románu byla, uvědomil jsem si až palčivě a fyzicky, že nebudu-li umět říkat ono obtížné NE, bude mi můj život patřit méně a méně. Byl jsem dvacetiletý chlapec, vychovaný v křesťanském prostředí, které bylo plné nánosů a (pro mě často nesmyslných) pravidel, a nevěděl jsem, kdo vlastně jsem. Byl jsem na začátku své cesty a byl jsem zmatený a zranitelný. Tento román mi otevřel oči, zažil jsem při jeho četbě onen příznačný „aha-moment!“, o kterém tak entuziasticky mluví ve svých show oblíbená americká TV persona Oprah Winfreyová. Že je totiž nutné věřit svým instinktům, být k sobě otevřený a v této otevřenosti být k druhým naprosto nesmlouvavý. Od té doby říkám vždy pravdu, třeba sebekrutější. Zaprvé, když říká člověk pravdu, nemusí mít dobrou paměť, a zadruhé, když člověk říká pravdu, může kráčet tou nejuprávnější cestou k poznání sebe sama, může objevit svůj talent a něčeho dosáhnout – jak osobně, tak pracovně.

Vlastnit svůj život a vlastnit svoji pravdu, jak málo lidé toto umí!

Herci o inscenaci NETRPĚLIVOST SRDCE

Tatjana Medvecká (Klára)

Netrpělivost srdce je krásný román Stefana Zweiga a myslím, že se povedla i dramtizace, kterou udělal režisér Daniel Špinar. Zaujalo mě Danovo vysvětlení, proč ho právě tato kniha tak oslovila, a doufám, že se to jeho osobní zaujetí zobrazí i v inscenaci samotné. Protože všichni víme, jak těžké je být sám sebou i jak je důležité naučit se říkat ne. Sama se to učím celý život, ale nakonec skoro vždycky řeknu jo. Něco na tom je, umět říkat ne.

Pavčina Štorková (Edita)

Nacházet Editu pro mě bylo velmi náročné. Snažím se ji vybalancovat v její křehkosti a nesnesitelnosti. V rozporu dívky, která by nejraději lítala a přitom nemůže ani chodit. Která má vše a přitom nemůže nic. Která ví, jak omluvitelné je každé její jednání i jak strašně se dokáže chovat. Editina netrpělivost může být také diagnóza, možná závažnější než její postižení.

Radúz Mácha (Anton Hofmiller)

Hrát roli, jako je Anton Hofmiller, je pro mě nová zkušenost, protože nic tak velkého jsem doposud nehrál. Vůbec nesejdu z jeviště, proto jsem se musel naučit pracovat s energií, najít si místa, kde si můžu odpočinout nebo kde nemusím prožívat každý okamžik. Naopak musím dokázat měnit nálady a motivace přímo na jevišti. Fyzicky je to docela náročné, přitom vše musí vypadat lehce. Takže mým cílem do premiéry bylo zvládnout to všechno umyslet. V tom pro mě tohle zkoušení bylo obrovským osobním přínosem a školou.

Stejně tak pokud jde o pochopení, kdo je to Anton Hofmiller. Když jsem četl román Stefana Zweiga, zprvu jsem si říkal, že je to jen hodný kluk, který se nechal semlít okolím a je v tom svém velkém průšvihů nevině. Až postupně mi docházelo, že především je to člověk, který nedokáže otevřeně vyjádřit vlastní názor, neumí říkat ne, kterému záleží na tom, co si o něm lidé povídají, a který si tak svým falešným soucitem všechno způsobuje sám. Tenhle kluk má netrpělivé srdce, ale než se nad sebou stihne pořádně zamyslet a říct, co vlastně od života chce, je příliš pozdě... Takže inscenace odráží Antonovo svědomí – jako prostor plný dveří a pokojů, ze kterých nelze uniknout.

Kontakt pro média:

Kateřina Ondroušková, public relations Činohry a Laterny magiky

tel.: 224 901 236

mobil: 777 208 249

e-mail: k.ondrouskova@narodni-divadlo.cz

www.narodni-divadlo.cz

www.facebook.com/cinohrand

**Raiffeisen
BANK**

GENERÁLNÍ PARTNER

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

ŠKODA

AUTOCONT

mastercard.

PIETRO FILIPI

PARTNEŘI INSCENACÍ

Moser
since 1857

PARTNER PREMIÉROVÝCH VEČERŮ

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Prof. Dr. Dadjá Altenburg-Kohl

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER INSCENACÍ

mediální skupina **mafra**

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

 Český rozhlas